

Ülesanne 9. Tõmba eesti kirjanike nimedele joon alla. Väldi sodimist.

Õpetajale

5 punkti

Hans Christian Andersen

Aino Pervik

91

92

Friedrich Reinhold Kreutzwald

Rudyard Kipling

93

94

Jaan Rannap

Gerd Kanter

95

96

Erika Salumäe

Jaanus Vaiksoo

97

98

Astrid Lindgren

Jüri Parijõgi

99

100

Leelo Tungal

Daniel Defoe

101

102

Tiia Toomet

Koit Toome

103

104

Jules Verne

Selma Lagerlöf

105

106

Andrus Ansip

Andrus Kivirähk

107

108

Jaan Kross

Erki Nool

Mark Twain

Silvia Truu

109

110

LISAÜLESANNE.

Koosta võimalikult pikk sõnakett loomade, lindude ja kalade nimetustest. Järgmist sõna alusta eelmise sõna viimase tähega.

S I G (A) H (V) A S I K A (S)

ÜLERIIGILINE TASEMETÖÖ EESTI KEEL

6. KLASS

VARIANT B

24. APRILL 2008

ÕPILASE NIMI _____

POISS

TÜDRUK

KOOL _____

MAAKOND _____

1., 2., 3. ÕPPEVEERANDI HINNE _____

TASEMETÖÖ PUNKTISUMMA _____

TASEMETÖÖ HINNE _____

MÄRKUSED

(on parandusõppel, saab logopeedilist abi, õpib individuaalse õppekava alusel, kodune keel erineb kooli õppekeelest)

RIIKLIK EKSAAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS

Ülesanne 1. Kuula tähelepanelikult teksti ning lahenda selle põhjal ülesanded, valikvastustega ülesannetes tõmba õigele vastusele joon alla.

Õpetajale

15 punkti

1. Mitu korda päevas näitab kell õiget aega?

1

2. Keda nimetatakse luuletuses ajalinnuks?

2

3. Keda nimetatakse luuletuses ajaloomaks?

3

4. Mis värvi on seinakella pommid?

4

5. Miks kell ei tööta?

5

6. Nimeta 2 põhjust, miks laps ei saa seinakella parandada.

6

7. Tõmba õigele vastusele joon alla. Luuletuse teema on

aeg kulgeb omasoodu;

seinakellasid ei saa kunagi usaldada;

kellakäol ei ole nägu;

katkisi asju ei ole vaja säilitada.

7

8. Tõmba õigele vastusele joon alla. Luuletus on

rõõsameelne;

halemeelne;

kurvameelne;

härdateelne.

8

3. Selgita, kuidas tekkisid Muhu-, Hiiu- ja Saaremaa.

81

4. Mis oleks Kiireste mäe nimi tänapäevases keeles?

82

5. Kelle tegevuse tagajärjel tekkis Naissaar?

83

6. Põhjenda, kas Vanapagan ja Suur Tõll olid sõbrad.

84

7. Tõmba õigele vastusele joon alla. Selle rahvajutu puhul on tegemist

muinasjutu;

muistendi;

pajatuse;

naljandiga.

85

8. Tõmba õigele vastusele joon alla. See rahvajutt on seotud

Põhja-Eesti;

Lõuna-Eesti;

Ida-Eesti;

Lääne-Eestiga.

86

9. Tõmba õigele vastusele joon alla. Selle rahvajutu ülesanne on

õpetada elama;

kirjeldada ajalugu;

tutvustada piiblitegelasi;

seletada maismaavormide tekkimist.

87

10. Tõmba õigele vastusele joon alla. Vanapagana kohta ei saa infot

„Eesti õigekeelsussõnaraamatust”;

„Võõrsõnade leksikonist”;

„Eesti entsüklopeediast”;

„Väikesest murdesõnastikust”.

88

11. Seleta tekstist lähtudes, mida tähendavad järgmised väljendid. Selgita väljendites mõlema sõna tähendust.

kadunud kaasa – _____

89

tumedad toimetused – _____

90

RIIKLIK EKSAAMI- JA KVALIFIKATSIOONIKESKUS

ÜLERRIIGILINE TASEMETÖÖ EESTIKEEL 6. KLASS 2008 VARIANT B

Ülesanne 8. Loe tekst läbi ning lahenda selle põhjal ülesanded, valikvastustega ülesannetes tõmba õigele vastusele joon alla.

Õpetajale

15 punkti

Kiireste mägi

Massu vallas Sepamaa külas Jõe talu krundil leidub üksik kungas, mis kohalikkude elanikkude seas on tuntud Kiireste mäe nime all. See mägi asub Suure väina kaldal, umbes pool kilomeetrit rannajoonest eemal Uisu neeme kohal. Mäe kõrgus võib olla umbes kümmekond meetrit.

Kord tahtnud Vanapagan ehitada silla suurelt maalt läbi väina saarele. Ta hakanud selleks kivimürakaid kokku kandma. Olles nii hulk aega kibedasti töötanud, väsinud Vanapoiss viimaks ja istunud maha sööma. Pärast söömist heitnud leiba luusse laskma. Oma surmaoda, mida Vanapagan alati kaasas kandnud, torganud ta maasse püsti. Suur Töll olnud parajasti kõndimas Muhu- ja Saaremaal. Ta näinud üle väina, et Vanapagana surmaoda on püsti mere kaldal. Lähemal silmitsemisel märganud ta ka Vanapoissi ennast merekaldal päiksepaistel põõnutamas. Vanapagana ja Tõllu vahel olnud alati tüli. Töll pole Vanapaganat kunagi lasknud omi tumedaid toimetusi läbi viia. Nüüd, nähes Vanapaganat mere kaldal põõnutamas, kahmanud Suur Töll merekaldalt pihutäie liiva ja kruusa ning visanud sellega üle väina Vanapaganat. Peotäis tabanud märki ja matnud Vanapoisi liiva alla, kuhu see surnudki. Seda Suure Tõllu peotäit näeme veel praegugi Suure väina kaldal. See on Vanapagana haud. Sealsamas näeme ka tema alustatud silda, mille ehitamine ta surma tõttu pooleli jäi.

Vanapagana leseks jäänud naine läinud oma kadunud kaasa hauda vaatama. Olnud parajasti jaanipäev ja kõikjal olnud käsil jaanitulede põletamine. Ka Vanapagana naine teinud oma mehe hauakünkale tema mälestuseks ja austuseks tule. Suits ja ving läinud aga mäes puhkavale Vanapaganale ninasse. Ta aevastanud nii tugevasti, et leegid ja kiirdeid paiskusid kõrgele üles. „Kiires” tähendab siinses murdes umbes sama, mis tulesäde. Hiiu-, Saare- ja Muhumaa olnud sel ajal veel koos ühe ühise tervikuna, üks saar. Nüüd aga Vanapagana aevastuse läbi kõrgele paisatud tulelendid ja leegid kukkusid üle väina sinna maha. Kuhu tuli maha langes, sealt põlenud maa ära ja meri asunud asemele. Nii tekkinudki need kolm saart: Saare-, Muhu- ja Hiiumaa. Et sellelt mäelt siis tõusnud niipalju kiirdeid (sädemeid), hakanud rahvas seda Vanapagana hauda kutsuma Kiireste mäeks. Vanapagana naine, kes seda tuld mehe haul teinud, ehmunud Vanapagana aevastamisest ja selletõttu tekkinud tulelontidest ning põgenenud suures hirmus minema. Suure Tõllu poeg, kes parajasti koduõuel mänginud, silmanud põgenevat Vanapagana eite, haaranud kivi ja visanud talle järele. Kivi tabanud märki. Vanapagana naine saanud surma ja kukkunud merre. Temast tekkinud saar, mida hakatud nimetama Naissaareks.

1. Leia tekstist Vanapagana sünonüüm.

79

2. Mida tegi Vanapagan sellel ajal, kui Töll teda liivaga tabas? Tõmba õigele vastusele joon alla.

Vanapagan võttis einet;
lesis;
pages;
noris tüli.

80

9. Tõmba õigele vastusele joon alla. Luuletuse mõtet saab väljendada vanasõnaga

Aeg aitab unustada.

Mis möödab, see meelest.

Aeg kõik asjad parandab.

Igal linnul ise laul.

9

10. Selgita kahte moodi väljendi „viskas vedru välja” tähendust.

a) _____

b) _____

10

11. Mis probleemist luuletus räägib?

11

Õpetajale

10 punkti

Ülesanne 2. Pane tegusõnad õigesse vormi.

1. Sander ei taha _____ (sööma – mida teha?).

12

2. Mehed _____ (kandma – mida tegid?) kaevust vett ning naised tulid neile appi.

13

3. Täna _____ (hakkama – mida tehakse?) koristama, sest kõik _____ (tahtma – mida teevad?) õppida puhtas klassiruumis.

14

15

4. Juku _____ (minema – mida tegi?) hambaarsti juurde, sest valutav hammas tuli välja _____ (tõmbama – mida teha?).

16

17

5. Aias _____ (töötama – mida tehti?) hilise õhtuni.

18

6. Vanaisa ja Martin _____ (püüdma – mida teevad?) järvel kala.

19

7. Meie klassis _____ (aitama – mida tehakse?) üksteist alati.

20

8. Pärast tunde _____ (jätma – mida tegid?) õpilased õpetajaga hüvasti.

21

Ülesanne 3. Kirjuta jämedalt trükitud sõnad kas kokku, lahku või sidekriipsuga. Sõnade kokkukirjutamisel kasuta kaarekest. Väldi sodimist.

Õpetajale

10 punkti

1. Lugesin suure huviga romaani „**Viieteist kümne aastane kapten**”.

22

2. **Aprilli kuu** hommikud on jahedad ning tuulised.

23

3. **Kuu uurija** amet on väga põnev.

24

4. Eesti **rahvus lill** on **rukki lill**.

25 26

5. Eesti keele **õpik** on kollaste kaantega.

27

6. Hommikul sõin **manna putru** ning jõin sooja kakaod.

28

7. Täna õpime tundma erinevaid **taime ja looma liike**.

29

8. **Uuele klassi tahvlile** oli hea kirjutada **vigade parandust**.

30 31

9. Minu **klassi õde** suvitab **Muhu saarel**.

32 33

10. **Aed maasikad** olid pandud **papp topsikutesse**, et neid oleks mugavam süüa.

34 35

11. **Laua lamp** peab andma piisavalt valgust.

36

12. Pontu luusis **küla vahe teel**, nuusutas põõsaid ja tegi igas kohas asja.

37

13. **Pere mees** maksis kalade eest **hõbe rahaga**.

38 39

14. **Süda suvel** võib **põlis metsas** kohata reinuvaderit.

40 41

Õpetajale

8 punkti

Ülesanne 4. Pane koma, kuhu vaja.

1. Kui üks hing on väga suur võib see olla ka väga tühi.

42

2. Tea et kui sinu vanker on lõplikult kraavis siis oled seda kas või pisutki ise tagant tõuganud.

43

3. Eriliselt arg on see kes ei julge teistest erineda.

44

4. Nii argus kui ka julgus on tegude halvad põhjused.

45

5. Kavalus on elutarkuse laps aga ta ei taha oma vanemaid tunnistada.

46

6. Saatus on juhuste rida millest osa on sinu enese teod.

47

7. Armastust ega lugupidamist ei saa ühegi seadusega peale sundida vaid need tuleb ära teenida.

48

8. Elu on võlg kuid see ei jää kunagi maksmata.

49

Ülesanne 5. Poolita alla joonitud sõnad kõikidest kohtadest, kust on lubatud. Poolituskohad märgi püstkriipsuga. Väldi sodimist.

Õpetajale

7 punkti

Rähn tegi vana haava otsas sepist. Sepapaja lähedal istus vint ja

50 51 52 53 54

vilistas igavuse pärast. Vilistas nii kaua, et endalgi tahtmine täis

55 56 57 58

sai. Lendas siis rähni juurde ja ütles: „Kuule, rähn, mis sa tühja

59

taod, tule parem minuga võidu vilistama!” „Mul vile kodus poiste

60 61

käes. Mine pesa juurde, küll nemad vilistavad!” põristas rähn ja

62

lendas järgmise puu peale.

63

(H. Jõgisalu „Käo poja tänu”)

Ülesanne 6. Tõmba õigele tähendusele joon alla. Väldi sodimist.

Õpetajale

5 punkti

Ortograafia – kirjandiõpetus, õigekirjutus, elulugu, teatmeteos.

64

Illustratsioon – kunstiväljaanne, maalikunst, teksti selgitav joonis, ettekujutus.

65

Stsenaarium – filmi lavastaja, lavakujundus, filmi sündmustiku kirjeldus, olukord filmis.

66

Traagiline – tavaline, kurblooline, kokku traageldatud, erakordne.

67

Arhitektuur – ehituskunstnik, dokumendihoidla, täheteadus, ehituskunst.

68

Ülesanne 7. Kirjuta lünka i, j, ij või jj.

Õpetajale

5 punkti

1. Õpilased sõitsid kevadel ekskurs___oonile.

69

2. Reis___ate hulgas olid ka kunstnik ning geograaf___a õpetaja.

70 71

3. Kaasa sõitsid muusikud ja rahvatants___ad.

72

4. Raudteejaama puhveti müü___alt osteti kaasa sooje sa___u.

73 74

5. Kohtuti preem___a saanud abiturientidega.

75

6. La___al sõiduteel oli jalakä___ate ülekäigurada.

76 77

7. Väike poiss kukkus o___a ning hüüdis möödujaid appi.

78